

**Тихомиров Д. О.** – кандидат юридичних наук, докторант докторантури та ад'юнктури Національної академії внутрішніх справ, м. Київ  
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8366-8564>

## Засади державної політики у сфері безпеки

**Мета статті** – схарактеризувати теоретико-правові засади державної політики у сфері безпеки. **Методологічною основою** стало використання комплексу методів, що були необхідні для реалізації наукової мети й виконання поставлених завдань, а саме: метод герменевтики, що надав можливість опрацювати тексти нормативних і доктринальних джерел, з'ясувати сутність окремих наукових позицій сучасних авторів; метод абстрагування, використання якого сприяло осмисленню засад державної політики у сфері безпеки. **Наукова новизна.** У статті визначено засади державної політики у сфері безпеки як наукову категорію. Здійснено диференціацію засад державної політики у сфері безпеки за типологічними групами, серед яких: теоретичні, правові, економічні, політичні й організаційні. Висвітлено сутність типологічних груп засад та їхні основні положення. **Висновки.** За результатами наукового пошуку було сформульовано низку узагальнень, що полягають у таких положеннях: засади державної політики у сфері безпеки можна тлумачити як основні правила, концептуальні положення, вихідні ідеї, на яких ґрунтується наявна в суспільстві система забезпечення безпеки; критерієм виокремлення типологічних груп засад державної політики у сфері безпеки є їх походження та можливість розподілу, крім зазначеного вище варіанту, на доктринальні й нормативні, що надасть можливість розглянути їх повніше з позицій практичної значущості; у межах кожної групи засад державної політики у сфері безпеки доцільно виокремлювати відповідний зміст, завдяки чому характеризують засадничі положення, висвітлюють способи та форми вияву певної засади, що підвищить ефективність аналітичної діяльності щодо забезпечення безпеки.

**Ключові слова:** державна політика; засада; безпека; теоретичні засади; правові засади; економічні засади; політичні засади; організаційні засади.

### Вступ

Забезпечення безпеки є одним із провідних напрямів діяльності будь-якої держави й суспільства. У сучасному світі значною є кількість загроз антропогенного, технологічного та природного спрямування, що безпосередньо позначається на можливості існування держави й суспільства. Державна політика як один з напрямів створення системи безпеки ґрунтується на комплексі засадничих елементів, що впливає на її існування, розвиток і можливість реального забезпечення безпечного існування суспільства, а на міжнародному рівні – людства загалом. Відповідно до здобутків теоретиків правознавства, систематизація теоретико-правових засад державної політики безпекового напрямку дає змогу не тільки з'ясувати реальну ефективність існування такої політики, а й удосконалити та узгодити її з демократичними стандартами, підвищення ступеня безпеки суспільства.

Законодавство України, що регулює засади державної політики, здебільшого у вигляді засад, встановлює принципи державної політики, її завдання або напрями у визначених законом сферах, інколи – суб'єктів здійснення державної політики. Однак таке трактування обмежує обсяги системи засад і перешкоджає всебічному науковому дослідженню державної політики у сфері безпеки, оскільки не враховує низку основоположних елементів, що не завжди можуть бути передбачені нормами права, хоча є значущими та базовими для безпеки в суспільстві.

### Мета і завдання дослідження

Мета статті – схарактеризувати теоретико-правові засади державної політики у сфері безпеки. Для досягнення визначеної мети необхідно виконати такі пізнавальні завдання: сформулювати дефініцію поняття засад державної політики у сфері безпеки; систематизувати засади державної політики у сфері безпеки; висвітлити зміст окремих структурних елементів.

### Виклад основного матеріалу

Для реалізації завдань доцільно передусім визначити термін «теоретико-правові засади». Поняття «засада» в словнику української мови потлумачено як основу чогось; те головне, на чому ґрунтується що-небудь; вихідне, головне положення, принцип; основу світогляду, правило поведінки ("Zasada").

Засадами державної політики у сфері безпеки слід вважати основні правила, концептуальні положення, вихідні ідеї, на яких ґрунтується наявна в суспільстві система забезпечення безпеки.

Визначаючи засади діяльності, слід здійснити їх диференціацію на окремі складові, що властиві будь-якому виду державної політики в безпековій сфері.

Першою групою складових є *теоретичні*, або *наукові*, засади державної політики, що виявляються в системі принципів державної політики у сфері безпеки та у відповідній системі термінопонять, за допомогою яких забезпечується

термінологічна визначеність явища, у наукових конструкціях і концепціях.

Іншою важливою групою можна назвати *правові* засади державної політики, існування яких зумовлено дією системи нормативно-правових актів, окремих норм, правових відносин, існуванням факту правового регулювання тощо.

Завдяки поглибленій теоретизації виокремлено і групу *економічних* засад державної політики, що виявляються в системі економічного та матеріально-технічного забезпечення державної політики у сфері безпеки, ґрунтуються на реально наявному економічному базисі держави й суспільства (матеріальне виробництво, ринкові відносини, форми власності, фінансова система).

Окремою групою є *організаційні* засади державної політики у сфері безпеки. Цей блок охоплює суб'єктів створення, забезпечення та здійснення, організацію взаємодії суб'єктів, наявну систему контролю та нагляду за реалізацією державної політики у сфері безпеки. Також до цього блоку належить і система правових та моральних цінностей суспільства.

Слід виокремити групу *політичних* засад, без яких державна політика є неможливою. Ця група виявляється під час функціонування політичної системи суспільства, реалізації стратегічних завдань розвитку державної влади, функціонування виборчої системи тощо.

Однією з основних теоретичних засад державної політики у сфері безпеки є принципи як основоположні беззаперечні універсальні правила, урахування та дотримання яких сприяє забезпеченню єдності й цілеспрямованості розвитку безпекової сфери. Принципами державної політики у сфері безпеки є такі:

1) верховенства права (цей принцип є основою будь-якої сучасної демократичної, цивілізованої держави. Верховенство права – одна з найвищих демократичних цінностей, що здатна убезпечити від волюнтаризму держави й інших публічних і громадських інститутів, забезпечити стабільність, динамізм в умовах глобалізованого світу, гарантувати безпеку громадян перед новими викликами – тероризмом, економічною кризою тощо (Koziubra, 2010). Принцип верховенства права є водночас засобом забезпечення державної політики у сфері безпеки, а також тим фактором, що обмежує суб'єктів її здійснення та реалізації межами наявних законів і суб'єктивних прав осіб);

2) підзвітності державної політики (полягає у функціонуванні дієвого механізму, за якого суспільство може отримувати інформацію про діяльність суб'єктів здійснення владних повноважень. Принцип підзвітності передбачає декілька складових: принцип фінансової підзвітності, за якого здійснюють інформування про витрачені матеріальні ресурси для досягнення поставленої мети; принцип політичної підзвітності, для

забезпечення якого здійснюють інформування щодо виконання політичних обіцянок, етапів і результатів реалізації окремих напрямів державної політики) ("Pidzvitnist");

3) ефективності й результативності (за цим принципом усі учасники процесу зобов'язані прагнути досягнення цілей, сформованих на підставі національної системи цінностей і завдань, шляхом забезпечення якісного надання послуг, гарантованих державою, місцевим самоврядуванням, за умови залучення мінімального обсягу бюджетних коштів та досягнення максимального) ("Biudzhetnyi kodeks", 2010);

4) пріоритетності (цей принцип означає встановлення системи пріоритетів для державної політики у сфері безпеки й обрання сфери першочергового впливу найважливіших і нагальних напрямів або тих напрямів, де наявні реальні загрози) (Lahodina, 2007);

5) самодостатності й опори на власні сили (Lahodina, 2007) (принцип передбачає, що суб'єкти державної політики у сфері безпеки мають орієнтуватися виключно на внутрішньодержавні та внутрішньосуспільні можливості для повноцінного створення й забезпечення системи безпеки);

6) дотримання норм міжнародного права (передбачає врахування під час створення та реалізації державної політики у сфері безпеки не тільки національного законодавства, а й міжнародно-правових документів, ратифікованих Верховною Радою України, що стосуються прав і свобод людини та громадянина, комплексу актів, які передбачають програми, стандарти, і процесу забезпечення безпеки у світі);

7) прозорості й дотримання засад демократичного цивільного контролю (цей принцип тісно пов'язаний з демократичними засадами, він передбачає наявність реального механізму контролю з боку громадянського суспільства за створенням і реалізацією державної політики у сфері безпеки);

8) свободи й особистої недоторканності (один із засадничих принципів, що передбачає неможливість обмеження прав і свобод людини, крім виняткових випадків, передбачених нормами права. Його важливість щодо забезпечення безпеки виявляється у встановленні відповідної межі між повноваженнями суб'єктів її забезпечення та умовами існування вільного суспільства та вільної особи) (Korshunova, 2017);

9) верховенство закону в системі нормативно-правових актів (передбачає неможливість виходу за межі передбачених у законі способів, засобів і процедур здійснення державної влади, унеможливорює їх довільне розширення або змину);

10) справедливості (одна з основних засад права, яка є вирішальною у визначенні його як регулятора суспільних відносин, використовується як один із загальнолюдських вимірів права.

Зазвичай справедливість розглядають як властивість права, що полягає, зокрема, в рівному юридичному масштабі поведінки та пропорційності юридичної відповідальності вчиненому правопорушенню);

11) розвитку сектору безпеки й оборони як основного інструменту реалізації державної політики у сферах безпеки (цей принцип закріплено в Законі України «Про національну безпеку», він характеризує суб'єктну основу реалізації державної політики у сфері безпеки через суб'єктів сектору безпеки й оборони, засвідчуючи не виключність, а основоположне значення цього сектору) ("Zakon Ukrainy", 2018).

Однією з теоретичних засад державної політики у сфері безпеки є відповідні термінологічні ряди, за допомогою яких відбувається осмислення явищ зовнішнього світу. За характером їх походження всі терміни можна поділити на два види – доктринальні та нормативні. Доктринальні формуються в процесі наукової діяльності, пізнання об'єктивної реальності шляхом виокремлення характерних ознак або властивостей явища. Нормативні містяться в текстах нормативно-правових актів, актах тлумачення Конституційного Суду України, набуваючи офіційного характеру та загальної обов'язковості для всіх суб'єктів сфери правового регулювання.

*Правовими* засадами державної політики у сфері безпеки запропоновано вважати комплекс національних і міжнародних нормативно-правових актів, актів тлумачення, конкретизації тощо, а також відповідних актів Верховного Суду, рішень судів інших інстанцій, що не визнаються джерелом права для вирішення аналогічних ситуацій у майбутньому, однак є виявом конкретної правової реакції держави на конфліктну (спірну) життєву ситуацію.

Основою правових засад державної політики у сфері безпеки є норми Конституції (конституційно-правові засади) – акта вищої юридичної сили, які закладають фундамент для подальшого конструювання, моделювання та забезпечення дії всіх механізмів безпекового призначення.

*Конституційно-правові* засади державної політики у сфері безпеки полягають у таких положеннях:

- невідчуженість і непорушність прав та свобод людини (обов'язок держави гарантувати конституційні права й свободи людини та громадянина, насамперед – право людини на життя);

- людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю (людина є цінністю не тільки для самої себе, а й для суспільства та держави) (Petryshyn, Pohorilko, & Prytuka, 2003);

- недоторканність та безпека прав і свобод у діяльності суб'єктів створення та реалізації

державної політики (забезпечення, реалізація державної політики ґрунтуються на діяльності суб'єктів, наділених владними повноваженнями);

- народний суверенітет (верховенство влади народу (громадянського суспільства) над іншими джерелами влади в державі) (Prokhorov, 2008, p. 152-158);

- державний суверенітет (верховенство влади держави на власній території, незалежність у міжнародних відносинах);

- відповідність державної політики нормам міжнародного права та положенням міжнародних договорів;

- політична, економічна й ідеологічна багатоманітність (означає захищеність політичних, економічних та ідеологічних багатоманітностей (плюралізму) як конституційно-правових засад);

- правовими засадами галузевого рівня є положення відповідних галузей права, що регулюють відносини безпеки та безпекову політику держави.

У системі галузевих правових засад можна виокремити адміністративно-правові, цивільно-правові, кримінально-процесуальні, фінансово-правові засади тощо. Кожна галузь правового регулювання містить засадничі норми, що визначають специфіку домінантного предмета, способу та методу правового регулювання, завдань, що стоять перед законодавцем під час формулювання норм конкретної галузі.

*Економічні* засади становлять систему матеріально-технічного забезпечення та реалізації державної політики у сфері безпеки. З одного боку, вони є і самостійним елементом у системі засад здійснення державної політики, а з іншого – у сфері безпеки нерозривно пов'язані з правовими та іншими блоками. Таку пов'язаність можна обґрунтувати наявністю в державній владі широких можливостей впливу на різні сфери суспільного життя, а отже, з державним фінансуванням, податковою системою, соціально-правовим захистом, бюджетною сферою та відповідними видатками, потенційними можливостями використання міжнародного співробітництва у сфері безпеки тощо.

Підставами для розуміння економічних засад державної політики у сфері безпеки є такі фактори: фінансово-економічне та матеріально-технічне забезпечення функціонування безпекових механізмів, способи й моделі виробництва, рівень його автоматизації, ступінь інтегрованості в зовнішньоекономічне середовище, продуктивність праці, тенденції у зростанні внутрішнього валового продукту тощо.

Формування державної політики відбувається тільки від імені держави (що виражає думку народу й реалізує народний суверенітет), тому фінансування цієї системи суб'єктів здійснюють застосовуючи державні ресурси. Проте є суб'єкти, що не належать до державного сектору, проте

мають інші шляхи фінансування (органи місцевого самоврядування, громадські формування з охорони громадського порядку, приватні охоронні структури, організації співвласників багатоповерхових будинків тощо).

Важливими для економічних засад державної політики у сфері безпеки є наявність і повноцінне функціонування всіх форм власності. Кожна з них відіграє відповідну роль у безпечному існуванні суспільства. Приватна власність, що традиційно є найбільшою часткою власності в демократичних державах, – це основа для економічної безпеки та свободи людини, що забезпечує її життєдіяльність та економічний розвиток. Державна власність є основою для сектору безпеки й оборони, забезпечує розвиток і безпеку стратегічних напрямів діяльності держави, контролю за вичерпними обмеженими ресурсами, створює засади для екологічної безпеки в ризикованих напрямках наукових досліджень і виробничої діяльності.

Пов'язаними між собою засадами можна вважати малий та середній бізнес як основу економічного розвитку суспільства й рівень безробіття населення. Держава у своєму функціонуванні ґрунтується на податкових надходженнях, тому самозайнятість населення у ФОП, ТОВ та інших формах малої та середньої економічної діяльності надає можливість не тільки збільшувати кількість податкових надходжень і зменшувати витрати на соціальну сферу у вигляді допомоги з безробіття (що є невід'ємною частиною соціального захисту), а й водночас зміцнювати захист в інших соціальних сферах – медичній, освітній, науковій, природоохоронній тощо.

Беззаперечною засадою безпеки будь-якої держави є низький рівень корупції та ефективна протидія їй. У цьому контексті явище корупції доцільно тлумачити в ширшому значенні, ніж просто неправомірна отримана вигода. Корупція – це й нецільове використання коштів, і недосконалі та складні процедури отримання послуг, і непрозорі процедури призначення на державні посади тощо. Протидія всім цим негативним процесам підвищує рівень довіри до держави та її державної політики, забезпечує відкритість, прозорість економічної системи.

Організаційні засади державної політики у сфері безпеки охоплюють комплекс елементів, пов'язаних із наявністю суб'єктів державної політики у сфері безпеки, а також соціальними нормами, що регламентують їхню діяльність.

До групи організаційних засад належать:

- суб'єкти формування, реалізації та забезпечення державної політики у сфері безпеки;
- інституційна основа взаємодії суб'єктів (органи, організації, установи);
- система суб'єктів, що здійснюють контроль за створенням і реалізацією державної політики у сфері безпеки;

– система відносин міжнародного співробітництва у сфері забезпечення та стандартизації безпеки у світі;

– норми моралі, етики, інші соціальні норми, що можуть позначатися на реалізації безпекової політики.

Політичні засади державної політики у сфері безпеки ґрунтуються на наявній політичній системі суспільства. Однією з основоположних політичних засад державної політики у сфері безпеки традиційно вважають політичний режим, що визначає способи й методи політичного управління.

### Наукова новизна

У статті окреслено засади державної політики у сфері безпеки як наукової категорії. Здійснено диференціацію засад державної політики у сфері безпеки на типологічні групи, а саме: теоретичні, правові, економічні, політичні та організаційні засади. Висвітлено сутність типологічних груп засад та їхні основні положення.

### Висновки

1. За результатами наукового пошуку було сформульовано низку узагальнень, що полягають у таких положеннях: засади державної політики у сфері безпеки можна тлумачити як основні правила, концептуальні положення, вихідні ідеї, на яких ґрунтується наявна в суспільстві система забезпечення безпеки; критерієм виокремлення типологічних груп засад державної політики у сфері безпеки є їх походження та можливість розподілу, крім зазначеного вище варіанта, на доктринальні й нормативні, що надасть можливість розглянути їх повніше з позицій практичної значущості; у межах кожної групи засад державної політики у сфері безпеки доцільно виокремлювати відповідний зміст, завдяки чому характеризують засадничі положення, висвітлюють способи та форми вияву певної засади, що підвищить ефективність аналітичної діяльності щодо забезпечення безпеки.

2. Диференціація засад державної політики у сфері безпеки дає змогу виокремити за критерієм походження теоретичні, правові, організаційні, економічні, політичні засади тощо. Якщо аналізувати правові засади, то за походженням їх можна поділити на доктринальні й нормативні, що відображає їхню сутність і регулятивне значення.

3. У межах кожної групи засад державної політики у сфері безпеки доцільно виокремлювати зміст, на підставі якого характеризують засадничі положення, висвітлюють способи та форми вияву певної засади, що закладає підґрунтя для подальшої аналітики ефективності та цілеспрямованості функціонування державної політики в безпековій сфері.

## REFERENCES

- Biudzhetni kodeks Ukrainy: vid 8 serp. 2010 r. No. 2456-VI [Budget Code of Ukraine from August 8, 2010, No. 2456-VI]. (n.d.). *kodeksy.com.ua*. Retrieved from [https://kodeksy.com.ua/byudzhetni\\_kodeks\\_ukraini/statja-7.htm](https://kodeksy.com.ua/byudzhetni_kodeks_ukraini/statja-7.htm) [in Ukrainian].
- Korshunova, N.V. (2017). Konstytutsiino-pravovi zasady derzhavnoi polityky Ukrainy [The constitutional and legal foundations of the state policy of Ukraine]. *Naukovy visnyk Natsionalnoi akademii vnutrishnikh sprav, Scientific Bulletin of the National Academy of Internal Affairs*, 3(104), 144-153. Retrieved from <http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/2403/1/5%20%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%82%D1%83%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%BE-%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%D0%B2%D1%96%20%D0%B7%D0%B0%D1%81%D0%B0%D0%B4%D0%B8%20%D0%B4%D0%B5%D1%80%D0%B6%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D0%BE%D1%97%20%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8%20%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8.pdf>. doi: [https://doi.org/10.33941/age-info.com24\(5\)2018005](https://doi.org/10.33941/age-info.com24(5)2018005) [in Ukrainian].
- Koziubra, M.I. (2010). *Verkhovenstvo prava v Ukraini [Rule of law in Ukraine]*. Retrieved from <https://npu.edu.ua/media/kunena/attachments/legacy/files/03.pdf> [in Ukrainian].
- Lahodina, V. (2007). Natsionalna bezpeka yak zmist i meta derzhavnoi polityky Ukrainy [National Security as the Content and Purpose of the State Policy of Ukraine]. *Pravova informatyka, Legal Informatics*, 2(14). Retrieved from <http://ippi.org.ua/sites/default/files/07lvdpu.pdf> [in Ukrainian].
- Petryshyn, O.V., Pohorilko, V.F., & Prytyka, D.M. (et al.). (2003). *Konstytutsiia Ukrainy. Naukovo-praktychnyi komentar [Constitution of Ukraine. Scientific and practical commentary]*. Retrieved from <https://jurisprudence.club/konstitutsionnoe-uchebnik/stattya-lyudina-jiji-jittya-zdorovya-chest-47953.html> [in Ukrainian].
- Pidzvitnist [Accountability]. *Materialy tretoi sesii Akademii hromadianskoi uchasti, Materials of the third session of the Academy of Civic Participation*. Retrieved from <http://www.slg-coe.org.ua/wp-content/uploads/2015/05/Principle-12.-Accountability.pdf> [in Ukrainian].
- Prokopov, D.Ye. (2008). Hromadianske suspilstvo i derzhava: pravovi problemy demarkatsii [Civil society and the state: legal problems of demarcation]. *Hromadianske suspilstvo v Ukraini: problemy zabezpechennia pravotvorchoi diialnosti, Civil Society in Ukraine: Problems of Law Enforcement: Proceeding of the International Conference* (p. 323). Kyiv: NDI pryvat. prava ta pidpriemnytstva. doi: <https://doi.org/10.33663/2524-017x-2019-10-102-107> [in Ukrainian].
- Zakon Ukrainy "Pro natsionalnu bezpeku Ukrainy": vid 21 cherv. 2018 r. No. 2469-VIII [Law of Ukraine "On national security of Ukraine" from June 21, 2018, No. 2469-VIII]. (n.d.). *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19> [in Ukrainian].
- Zasada [Basis]. *Sait "Slovnnyk ukrainskoi movy", Site "Dictionary of the Ukrainian language"*. Retrieved from <https://www.slovnnyk.ua/index.php?swrd=%D0%B7%D0%B0%D1%81%D0%B0%D0%B4%D0%B8> [in Ukrainian].

## СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Бюджетний кодекс України: Закон України від 8 серп. 2010 р. № 2456-VI. URL: [https://kodeksy.com.ua/byudzhetni\\_kodeks\\_ukraini/statja-7.htm](https://kodeksy.com.ua/byudzhetni_kodeks_ukraini/statja-7.htm).
- Коршунова Н. В. Конституційно-правові засади державної політики України. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2017. № 3 (104). URL: <http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/2403/1/5%20%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%82%D1%83%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%BE-%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%D0%B2%D1%96%20%D0%B7%D0%B0%D1%81%D0%B0%D0%B4%D0%B8%20%D0%B4%D0%B5%D1%80%D0%B6%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D0%BE%D1%97%20%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8%20%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8.pdf>. doi: [https://doi.org/10.33941/age-info.com24\(5\)2018005](https://doi.org/10.33941/age-info.com24(5)2018005).
- Козюбра М. І. Верховенство права в Україні. 2010. URL: <https://npu.edu.ua/media/kunena/attachments/legacy/files/03.pdf>.
- Лагодіна В. Національна безпека як зміст і мета державної політики України. *Правова інформатика*. 2007. № 2 (14). URL: <http://ippi.org.ua/sites/default/files/07lvdpu.pdf>.
- Конституція України. Науково-практичний коментар / [О. В. Петришин, В. Ф. Погорілко, Д. М. Притика та ін.]. 2003. URL: <https://jurisprudence.club/konstitutsionnoe-uchebnik/stattya-lyudina-jiji-jittya-zdorovya-chest-47953.html>.
- Підзвітність. *Матеріали третьої сесії Академії громадянської участі*. URL: <http://www.slg-coe.org.ua/wp-content/uploads/2015/05/Principle-12.-Accountability.pdf>.
- Прокопов Д. Є. Громадянське суспільство і держава: правові проблеми демаркації. *Громадянське суспільство в Україні: проблеми забезпечення правотворчої діяльності*: матеріали Міжнар. конф. (Київ, 7 квіт. 2008 р.). Київ: НДІ приват. права та підприємництва, 2008. 323 с. doi: <https://doi.org/10.33663/2524-017x-2019-10-102-107>.
- Про національну безпеку України: Закон України від 21 черв. 2018 р. № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19>.
- Засада. *Словник української мови*: [сайт]. URL: <https://www.slovnnyk.ua/index.php?swrd=%D0%B7%D0%B0%D1%81%D0%B0%D0%B4%D0%B8>. doi: [https://doi.org/10.33941/age-info.com24\(5\)2018005](https://doi.org/10.33941/age-info.com24(5)2018005).

Стаття надійшла до редколегії 05.09.2019

**Tykhomyrov D.** – Ph.D in Law, Doctoral Student of the Department of Doctoral and Postgraduate School of the National Academy of Internal Affairs, Kyiv, Ukraine  
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8366-8564>

## Principles of Public Security Policy

*The **purpose** of the article is to characterize the theoretical and legal foundations of public security policy. The **methodological** basis was the use of a set of methods, which were necessary for the realization of the scientific goal and the fulfillment of the set tasks, consisting of: a method of hermeneutics, which allowed to elaborate the texts of normative and doctrinal sources, to reveal the essence of individual scientific positions of modern authors; a method of abstraction, the use of which made it possible to understand the principles of public policy in the field of security. **Scientific novelty.** The article made an understanding of the basic principles of state policy in the field of security as a scientific category. The differentiation of the principles of the state policy in the sphere of security was made into typological groups, namely: theoretical foundations, legal foundations, economic foundations, political foundations, and organizational foundations. The essence and understanding of the typological groups of principles were revealed and their basic, essential provisions were revealed. **Conclusions.** According to the results of the scientific search, a number of generalizations have been made to reveal the topic of the article: the criterion for the selection of typological groups of the principles of public policy in the field of security, the criterion of their origin and the possibility of dividing them beyond the above option into doctrinal and normative ones, which may enable them to be considered more fully in terms of practical importance; within each group of national security policy principles, it is advisable to distinguish the relevant content, which characterizes the basic provisions, outlines the ways and forms of manifestation of one or another basis, which may allow for more effective analytical activities for security.*

**Keywords:** state policy; principles; security; theoretical background; legal principles; economic principles; political background; organizational background.